

Kontrola przeprowadzona przez Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt

Instytucja kontrolująca:

Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt
w Warszawie

Kontrola przeprowadzona w dniach:

18.10 - 26.11.2021 r.

Zakres kontroli:

Prawidłowość wykonania oceny wartości hodowlanej i sporządzenia list rankingowych buhajów ras mięsnych za rok 2020 oraz sprawdzenie usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych podczas poprzedniej kontroli zagadnienia.

Dokumenty kontrolne:

Protokół kontroli

PROTOKÓŁ PRZEBIEGU KONTROLI URZĘDOWEJ

przeprowadzonej w Instytucie Zootechniki – Państwowym Instytucie Badawczym, 31-047 Kraków, ul. Sarego 2, zwanym dalej IZ-PIB lub Instytutem.

Osobą kierującą podmiotem kontrolowanym jest Pan dr Krzysztof Duda - Dyrektor Instytutu (wg KRS, akta kontroli str. nr 5.1-7).

Kontrola urzędowa w okresie od 18.10.2021 r. do 26.11.2021 r. została przeprowadzona przez kontrolerów z Wydziału Kontroli Hodowli i Rozrodu Zwierząt Gospodarskich Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt w Warszawie:

- 1) Małgorzatę Dobrowolską – na podstawie upoważnienia nr 166/2021 z dnia 11.10.2021 r. (akta kontroli str.nr 4.1), z przerwą w dniach od 18.10.2021 r. do 29.10.2021 r.,
- 2) Magdalenę Kowalską – na podstawie upoważnienia nr 167/2021 z dnia 11.10.2021 r. (akta kontroli str.nr 4.2),
- 3) Sylwię Jakubowską – na podstawie upoważnienia nr 168/2021 z dnia 11.10.2021 r. (akta kontroli str.nr 4.3),
- 4) Tomasza Stachurskiego – na podstawie upoważnienia nr 169/2021 z dnia 11.10.2021 r. (akta kontroli str.nr 4.4),
- 5) Sławomira Szymańskiego – na podstawie upoważnienia nr 170/2021 z dnia 11.10.2021 r. (akta kontroli str.nr 4.5),

Temat kontroli:

Prawidłowość wykonania oceny wartości hodowlanej i sporządzenia list rankingowych buhajów ras mięsnych za rok 2020 oraz sprawdzenie usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych podczas poprzedniej kontroli zagadnienia.

Cel kontroli:

- 1) ustalenie zgodności metodyki, sposobu wykonywania, dokumentowania i publikowania wyników oceny wartości użytkowej i hodowlanej buhajów ras

- mięsnym z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1012 z dnia 8 czerwca 2016 r.¹ (zwanym dalej rozporządzeniem (UE) 2016/1012), wytycznymi International Committee for Animal Recording² (zwanymi dalej wytycznymi ICAR) będącego organem referencyjnym ds. oceny i hodowli bydła oraz obowiązującymi w badanym okresie programami hodowlanymi bydła ras mięsnych (zwanymi dalej programami hodowlanymi) realizowanymi przez Polski Związek Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego (zwany dalej PZHiPBM) (akta kontroli str. nr 7.128-138; www.bydlo.com.pl),
- 2) sprawdzenie zgodności sposobu przeprowadzenia szacowania wartości hodowlanej buhajów (zwanej dalej WH) z obowiązującą metodyką (zwaną dalej metodyką WH),
  - 3) zbadanie poprawności uszeregowania buhajów ras mięsnych na listach rankingowych oceny wartości użytkowej i hodowlanej sezonów oceny 2020/1 i 2020/2,
  - 4) sprawdzenie usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych podczas poprzedniej kontroli.

Metoda prowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzono w trybie zdalnym z wykorzystaniem łączności teleinformatycznej. W ramach bieżącej kontroli okresowej, która miała charakter kompleksowy, sprawdzono zakres realizacji zaleceń przekazanych po kontroli znak: KHBM.530.1.2020, dotyczącej wyników oceny wartości hodowlanej buhajów ras mięsnych za rok 2019.

Dane dotyczące opublikowanych wyników oszacowanej wartości hodowlanej oraz oceny wartości użytkowej buhajów pozyskano ze strony internetowej IZ-PIB.

Dokumentację dotyczącą kontrolowanego zagadnienia, m.in. metodykę WH, upoważnienia w zakresie powierzonych zadań, oświadczenia o realizacji zadań podmiot przekazał pocztą elektroniczną.

---

¹ rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1012 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie zootechnicznych i genealogicznych warunków dotyczących hodowli zwierząt hodowlanych czystorasowych i mieszańców świń, handlu nimi i wprowadzania ich na terytorium Unii oraz handlu ich materiałem biologicznym wykorzystywanym do rozrodu i jego wprowadzania na terytorium Unii oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 652/2014, dyrektywy Rady 89/608/EWG i 90/425/EWG i uchylające niektóre akty w dziedzinie hodowli zwierząt („rozporządzenie w sprawie hodowli zwierząt”);

² Section 3 - ICAR Guidelines for Beef Cattle Production Recording Version March, 2018 (www.icar.org)

O terminie rozpoczęcia kontroli KCHZ poinformowało Instytut pismem znak: KHBM.530.5.2021.2 z dnia 30.09.2021 r. (akta kontroli str. nr 3.1-2).

Treść dokumentów, oświadczeń, danych przedłożonych kontrolującym oraz danych i informacji prezentowanych na stronie IZ-PIB poddano analizie merytorycznej w odniesieniu do:

- wymogów określonych dla wykonywania oceny wartości użytkowej i genetycznej bydła mięsnego zawartych w rozporządzeniu (UE) 2016/1012¹,
- wytycznych ICAR²,
- treści programów hodowlanych.

W trakcie czynności kontrolnych informacji i wyjaśnień w formie mailowej i telefonicznej udzielali upoważnieni przez IZ-PIB: Pan dr inż. Grzegorz Skrzyński i Pan dr inż. Bartosz Szymik - pracownicy Zakładu Hodowli Bydła (akta kontroli str.nr 6.1).

W toku kontroli ustalono, co następuje:

1. Ocenę wartości hodowlanej buhajów ras mięsnych w roku 2020 prowadził IZ-PIB jako podmiot upoważniony przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi rozporządzeniem z dnia 19 czerwca 2008 roku³ oraz jako wyznaczona osoba trzecia na podstawie zapisów programów hodowlanych (akta kontroli str. nr 7.128-138; www.bydlo.com.pl) zatwierdzonych przez właściwy organ i realizowanych przez PZHiPBM od chwili rozpoczęcia stosowania rozporządzenia (UE) 2016/1012.¹
2. Wg danych w rankingach WH zamieszczonych na stronie www.izoo.krakow.pl oraz oświadczenia Instytutu liczba buhajów ras mięsnych z oszacowaną WH wyniosła w sezonie 2020/1 - 221, a w sezonie 2020/2 – 187 (akta kontroli str.nr 7.3).
3. Pomiary pola powierzchni mięśnia najdłuższego grzbietu (zwane dalej USG MLD) buhajów w 2020 r. wykonywane były przez dwóch upoważnionych pracowników Instytutu (akta kontroli str. nr 7.7-10).

---

³ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 czerwca 2008 r. w sprawie upoważnienia związków hodowców lub innych podmiotów do wykonywania zadań z zakresu prowadzenia oceny wartości użytkowej lub hodowlanej zwierząt (Dz.U. 2016 poz. 919 z późn. zm.).

4. Według oświadczenia Instytutu z 18.10.2021 r. w roku 2020 wykonano rzeczywiste pomiary:
- ultrasonograficzne pola powierzchni mięśnia najdłuższego grzbietu (USG MLD),
  - wysokości w kłębie (WKL) i obwodu klatki piersiowej (OKLP),
- dla 43 buhajów w sezonie 2020/1 i dla 8 buhajów w sezonie 2020/2 (akta kontroli, str.nr 7.4-5).
- Wyniki ww. pomiarów wraz z informacją o dacie ich przeprowadzenia oraz z podpisami upoważnionych pracowników Instytutu, odnotowano w dokumentacji źródłowej - KARTACH OCENY BUHAJA (KOB), sporządzanych dla każdego osobnika oddzielnie (akta kontroli, str.nr 7.38-97).
5. Zasady prowadzenia oceny wartości hodowlanej buhajów ras mięsnych określa „Metodyka prowadzenia oceny wartości hodowlanej buhajów ras mięsnych Instytut Zootechniki Państwowy Instytut Badawczy” przyjęta przez ministra właściwego ds. rolnictwa, który wydał zgodę na jej stosowanie od 01.05.2018 r. (akta kontroli str. nr 7.98-102).
6. Zgodnie z metodyką WH ocena wartości hodowlanej przeprowadzana jest dwa razy w roku, w 2 sezonach oceny: w sezonie 1 – obejmującym okres od 1 stycznia do 30 czerwca i sezonie 2 – obejmującym okres od 1 lipca do 31 grudnia.
7. Metodyka oceny wartości użytkowej buhajów ras mięsnych (zwana dalej metodyką owu), zamieszczona na stronie internetowej www.izoo.krakow.pl, określa, że „(...) W założeniach metodycznych przyjęto, że standaryzowane masy ciała oraz pomiary zoometryczne (OKLP, WKL) pochodzą z bazy danych PZHiPBM. Pomiary USG wykonywane są na buhajach w wieku 420 dni (+– 30dni) przez upoważniony zespół pracowników Instytutu Zootechniki-PIB. Ocena jest przeprowadzana dwa razy do roku, a kryterium zaliczenia buhaja do odpowiedniego sezonu stanowi data pomiaru w wieku 420 dni życia buhaja:
- sezon I – pomiary w okresie od 1.01. do 30.06.
  - sezon II – pomiary w okresie od 1.07. do 31.12.”.
- (akta kontroli, str.nr 7.139-140)

8. Według metodyki WH podstawą oceny wartości hodowlanej jest obliczenie Zmodyfikowanego Wskaźnika Oceny Zbiorczej (ZWOZ), którego elementami są Wskaźnik Mięsnoci (WM) i Wskaźnik Rozwoju (WR), zgodnie z równaniem:
 $ZWOZ = 0,6 \times WM + 0,4 \times WR$, gdzie
- wartość Wskaźnika Mięsnoci (WM) jest obliczona z wykorzystaniem: wartości liczbowej wyniku pomiaru USG MLD (POW), wartości punktowej oceny umięśnienia (PUM) oraz liczby punktów za ogólną ocenę pokroju (OOP),
  - wartość Wskaźnika Rozwoju (WR) jest obliczona z wykorzystaniem: wartości liczbowych standaryzowanych mas ciała na 210 i 420 dzień życia (M210, M420), wyników pomiarów wysokości w kłębie (WKL) i obwodu klatki piersiowej (OKLP).
9. Zgodnie z metodyką WH i metodyką owu wartość parametru pola powierzchni przekroju mięśnia najdłuższego grzbietu (POW), służącego wyliczeniu Wskaźnika Mięsnoci (WM), była mierzona lub szacowana matematycznie z wykorzystaniem wartości punktowej oceny umięśnienia (PUM) i wartości liczbowej standaryzowanej masy ciała na 420 dzień życia (M420).
10. Na podstawie metodyki WH i metodyki owu wartości parametrów WKL i OKLP, służące obliczeniu Wskaźnika Rozwoju (WR) były mierzone lub szacowane matematycznie z wykorzystaniem wartości punktowej: oceny umięśnienia (PUM), oceny kalibru (KAL), oceny kośćca (KO) i wartości liczbowej standaryzowanej masy ciała na 420 dzień życia (M420).
11. W programach hodowlanych bydła ras mięsnych zawarto sposób prowadzenia oceny wartości użytkowej i zakres rejestracji jej wyników. Zgodnie z ich treścią buhaje zakwalifikowane do dalszej hodowli powinny mieć zarejestrowane wyniki pomiarów masy ciała umożliwiające obliczenie standaryzowanych mas ciała na 210 i 420 dzień życia oraz przeprowadzoną, po dokonaniu ważenia na 420 dzień życia, liniową ocenę pokroju wyrażoną w skali 100 punktowej (akta kontroli str. nr 7.128-138; www.bydlo.com.pl).
12. Zgodnie z treścią oświadczenia Instytutu z dnia 18.10.2021 r. w zakresie źródeł danych, kryteriów wyboru buhajów do szacowania wartości hodowlanej w roku 2020 oraz publikacji uzyskanych wyników (akta kontroli str. nr 7.16):

- dane o wynikach oceny wartości użytkowej buhajów wykonanej przez PZHIPBM pochodziły z teleinformatycznych systemów eBovis2 oraz Amethyst;
  - maksymalny wiek w pierwszym dniu sezonu oceny wynosił 630 dni (420 + 30 +180);
  - minimalny wiek w ostatnim dniu sezonu oceny wynosił 390 dni (420 - 30);
  - dane dotyczące oceny wartości użytkowej były pobierane 13.07.2020 r. dla sezonu 2020/1 oraz 20.01.2021 r. dla sezonu 2020/2;
  - ocenę wartości hodowlanej i ranking buhajów opublikowano na stronie internetowej Instytutu w dniu 31.07.2020 r. dla sezonu 2020/1 i w dniu 31.01.2021 r. dla sezonu 2020/2.
13. Referencyjne zalecenia i wskazówki metodyczne dla państw członkowskich UE odnoszące się do sposobu prowadzenia oceny wartości użytkowej i hodowlanej bydła mięsnego zawarto w wytycznych ICAR².
14. Zgodnie z wymogami rozporządzenia (UE) 2016/1012¹, w przypadku buhajów należących do ras mięsnych (w tym ras o dwukierunkowym użytkowaniu), minimalna wiarygodność wartości hodowlanych musi wynosić przynajmniej 0,3 dla głównych cech produkcji mięsnej lub dla głównych indeksów złożonych łączących wartości hodowlane oszacowane dla większej liczby cech indywidualnych.
15. Wykaz nieprawidłowości stwierdzonych podczas poprzedniej kontroli zawierał protokół znak: KHBM.530.1.2020.3 z 5 maja 2020 roku oraz pismo pokontrolne znak: KHBM.530.1.2020.4 z 16 czerwca 2020 roku.
16. Uwagi oraz informacje Instytutu odnoszące się do nieprawidłowości stwierdzonych podczas poprzedniej kontroli zawarte zostały w pismach: znak: D/213/2020 z 29.05.2020 r., znak: D/64/2021 z 08.02.2021 r. (akta kontroli, str.nr 7.151-162)

Wyniki ustaleń i czynności kontrolnych:

W zakresie bieżącej kontroli:

1. W wyniku przeprowadzenia wstępnej analizy danych o wynikach z oceny wartości użytkowej otrzymanych w plikach źródłowych (excel), stwierdzono znaczące rozbieżności z danymi prezentowanymi na stronie internetowej w

zakresie niektórych parametrów oceny, o czym na bieżąco poinformowano podmiot kontrolowany. W efekcie IZ-PIB niezwłocznie przekazał przedmiotowe pliki kontrolującym w poprawionej wersji, z wyjaśnieniem, że w poprzednio przesłanych danych wystąpił błąd podczas ich kopiowania. Powyższe wyjaśnienia przekazane przez podmiot kontrolowany zostały zaakceptowane, a skorygowane dane poddano analizie w zakresie bieżącej kontroli (akta kontroli, str. nr 7.103-123).

2. W sezonach oceny roku 2020 dane parametrów użytkowych służących obliczeniu wartości hodowlanej pozyskiwane były:
  - 2.1 bezpośrednio z teleinformatycznych systemów e-Bovis i Amethyst dla wszystkich 408 buhajów:
    - standaryzowane masy ciała na 210 i 420 dzień życia,
    - wyniki oceny pokroju,
    - wyniki rzeczywistych pomiarów WKL, OKLP oraz USG MLD dla 53 buhajów,
  - 2.2 jako wyniki przeprowadzonych przez IZ-PIB oszacowań dla WKL, OKLP i USG MLD dla 355 buhajów.
3. Wyniki ww. parametrów 2 buhajów (PL005339148553, PL005407893460) pozyskano w roku 2019 i włączono do procedur szacowania wartości hodowlanej w sezonie 2020/1. Wg wyjaśnienia przekazanego przez Instytut powyższe działanie wynikało z opóźnienia w przeprowadzeniu dla nich, wymaganych metodyką WH, badań potwierdzających pochodzenie (akta kontroli, str. nr 7.124-127).
4. Ultrasonografy Aloka SSD 500 wraz z głowicami convex UST wykorzystane w ocenie wartości użytkowej buhajów do pomiarów pola powierzchni przekroju mięśnia najdłuższego grzbietu posiadały aktualne orzeczenia techniczne o spełnianiu norm dla tego typu aparatów (akta kontroli str.nr 7.13-15).
5. Pomiary pola powierzchni przekroju MLD techniką USG wykonane zostały przez pracowników IZ-PIB przeszkolonych w zakresie: „Teoria, obsługa i rozwiązywanie problemów w aparatach ultrasonograficznych Aloka SSD-500 VET i Aloka SSD-900 VET”. Szkolenie przeprowadziła krajowa firma, której

podmiot kontrolowany zlecał przegląd techniczny ww. sprzętu (akta kontroli str. nr 7.11-12).

6. W pisemnym oświadczeniu dotyczącym uzyskanego w roku 2020 poziomu wiarygodności oszacowanych wartości hodowlanych buhajów ras mięsnych i o mięsnym kierunku użytkowania Instytut poinformował, że statystyczna wiarygodność dokonywanych oszacowań wartości hodowlanych wynosiła 0,75 (akta kontroli str. nr 7.6).

Stwierdzono, że w internetowej publikacji wyników szacowania wartości hodowlanej w sezonach 2020/1 i 2020/2 podmiot kontrolowany nie zamieścił informacji o statystycznej wiarygodności oszacowanych wartości hodowlanych, co stanowi uchybienie w odniesieniu do wymogu określonego w Załączniku III Część 3 rozporządzenia (UE) 2016/1012¹.

7. W sezonach oceny 2020/1 i 2020/2 przeprowadzono 51 rzeczywistych pomiarów: WKŁ, OKLP i pola powierzchni przekroju MLD (POW) techniką USG dla buhajów wprowadzonych na listy rankingowe. W stosunku do ogólnej liczby buhajów ocenionych w badanym roku stanowi to 12,50% (akta kontroli, str. nr 7.3-5).

Wartości parametrów WKŁ, OKLP i POW dla pozostałych buhajów określono poprzez szacowanie z użyciem innych parametrów oceny użytkowej, wśród których przeważająca część to wyniki wykonywanej subiektywnie oceny pokroju buhajów przez upoważnionych pracowników PZHiPBM.

8. Analiza terminów wykonania rzeczywistych pomiarów: WKŁ, OKLP i USG MLD, wykazała, że:

- w przypadku 19 buhajów zmierzonych w sezonie 2020/1 oraz 2 buhajów zmierzonych w sezonie 2020/2 nastąpiło przekroczenie ustalonego metodyką owu zakresu wiekowego (390-450 dni) dokonywania pomiarów USG MLD,
- w przypadku 6 buhajów zmierzonych w sezonie 2020/1 oraz 2 buhajów zmierzonych w sezonie 2020/2 nastąpiło przekroczenie ustalonego w programach hodowlanych zakresu wiekowego dokonywania pomiarów USG MLD (390-465 dni) i WKŁ, OKLP (375-465 dni)

(akta kontroli str. nr 7.36-97, 7.114-127).

Wykaz numerów identyfikacyjnych buhajów, dla których rzeczywiste pomiary ww. parametrów wykonano poza terminami opisanymi w metodyce owu i programach hodowlanych zawiera Załącznik nr 1 do niniejszego protokołu.

Wyniki ww. pomiarów przeprowadzonych niezgodnie z metodyką owu oraz z zapisami w programach hodowlanych zastosowano w procedurze szacowania wartości hodowlanej buhajów w obydwu sezonach roku 2020, co mogło mieć wpływ na obniżenie jej wiarygodności.

Powyższe stanowi o niewykonaniu zaleceń skierowanych do Instytutu w wyniku poprzedniej kontroli znak: KHBM.530.1.2020 dotyczących: wdrożenia harmonizacji z programami hodowlanymi okresów wykonywania rzeczywistych pomiarów USG MLD opisanych w metodyce owu, przestrzegania terminowości wykonywania tych pomiarów oraz wdrożenia procedur nadzoru nad poprawnością danych stosowanych w szacowaniu wartości hodowlanej buhajów ras mięsnych.

9. W wyniku porównania wartości wyników pomiarów USG MLD, WKL i OKLP zapisanych w KARTACH OCENY BUHAJA (KOB) w sezonach roku 2020 z wartościami ww. parametrów zamieszczonymi w rankingach oceny użytkowej i hodowlanej buhajów na stronie www.izoo.krakow.pl, w przypadku 9 buhajów stwierdzono różnice w wartościach liczbowych ww. parametrów, co przedstawia poniższe zestawienie:

nr identyfikacyjny buhaja	sezon oceny	POMIARY					
		USG MLD (cm ²)		WKL (cm)		OKLP (cm)	
		KOB	ranking buhajów IZ-PIB	KOB	ranking buhajów IZ-PIB	KOB	ranking buhajów IZ-PIB
PL005481736837	2020/1	110,5	149,1	X	X	X	X
PL005397412184	2020/1	X	X	131	132	202	195
PL005397411798	2020/1	X	X	X	X	210	209
PL005397412191	2020/1	X	X	128	131	193	192
PL005397412016	2020/1	X	X	139	131	214	202
PL005397411842	2020/1	142,9	110,4	X	X	X	X
PL005397411828	2020/1	X	X	X	X	209	200
PL005444746590	2020/2	X	X	133	131	X	X
PL005390187058	2020/2	132,2	132,5	X	X	X	X

Szczególnie wyraźna różnica pomiędzy wartościami wyników tego samego parametru dotyczy buhaja PL005481736837, dla którego poziom zróżnicowania wartości USG MLD wyniósł 38,6 cm² (co stanowi około 1/3 porównywanych powierzchni). Zastosowanie zawyżonej wartości ww. parametru o 38,6 cm² do obliczeń wyników oceny wartości użytkowej buhaja, skutkowało zajęciem przez niego pozycji nr 1 w rankingu buhajów uszeregowanych według WOZ w sezonie 2020/1 (akta kontroli str. nr 7.80-97).

Wykorzystanie do obliczeń danych zestawionych w kolumnie „ranking buhajów IZ-PIB”, których wartość była inna od wartości pomiarów rzeczywistych zapisanych w KOB, mogło wpłynąć na ostateczne wartości wskaźników mięsności (WM) i wskaźników rozwoju (WR), stanowiących podstawę szacowania wyników wartości hodowlanej buhajów i opracowania rankingu buhajów.

10. Kontrolujący poddali analizie zgodność przyporządkowania terminów oceny pokroju buhajów (na podstawie których szacowane były w przeważającej większości pomiary: WKL, OKLP i USG MLD) do opisanych w metodyce WH sezonów oceny wartości hodowlanej w roku 2020. Stwierdzono, że nieprawidłowe przyporządkowanie danych dotyczyło 48 buhajów, ponieważ ich ocenę przeprowadzono w terminach wykraczających poza sezon 2020/1 WH (akta kontroli str. nr 7.114-123). Numery identyfikacyjne tych buhajów zawiera Załącznik nr 2 do niniejszego protokołu.
11. W protokole kontroli prawidłowości danych rejestrowanych w księgach hodowlanych bydła ras mięsnych (znak: KHBM.530.2.2021.3 z 16.09.2021 r.) przeprowadzonej w PZHiPBM stwierdzono, że buhaj PL005387457706 (stado HI0015) nie posiadał kwalifikacji hodowlanej (ojciec niewpisany do księgi), uprawniającej jego wpis do księgi hodowlanej (akta kontroli str. nr 7.147-150).

Jego wytypowanie przez PZHiPBM i następnie jego włączenie przez IZ-PIB do oceny wartości hodowlanej w sezonie 2020/2 było niezgodne z treścią programu hodowlanego dla bydła rasy Highland (www.bydlo.com.pl), wg którego ocena genetyczna danej rasy bydła powinna być prowadzona dla czystorasowych buhajów wpisanych do sekcji głównej księgi hodowlanej.

W odniesieniu do usunięcia nieprawidłowości wykazanych w kontroli KHBM.530.1.2020.3 przeprowadzonej w roku 2020 stwierdzono, że:

1. W prezentacji internetowej (www.izoo.krakow.pl) wyników oceny wartości hodowlanej i użytkowej buhajów:
  - zamieszczono brakujące wyniki oceny wartości hodowlanej rutynowej dla sezonu 2019/1,
  - wprowadzono prezentację punktacji za kaliber w rankingach oceny użytkowej oraz w zakładkach pokazujących szczegółowe dane o wynikach oceny buhaja,
  - zamieszczono informacje o sposobie wykorzystania buhajów na listach rankingowych oraz w zakładkach prezentujących szczegółowe informacje o wynikach oceny buhaja,
  - zaktualizowano i poprawiono prezentację numerów pozycji rankingowych wartości hodowlanej buhajów, co skutkowało zgodnością rzeczywistej liczby i zajmowanych przez nie miejsc w rankingu dla poszczególnych ras,
  - w rankingach oceny wartości hodowlanej wykonano korektę tytułu kolumny, w której prezentowane są numery pozycji zajmowanych przez osobniki jednej rasy, zamieszczając zapis: „Miejsce w rankingu rasy”.

2. W zakresie zgodności danych z przyjętymi metodykami (WH i owu) oraz wytycznymi ICAR²:
  - wyeliminowano rozbieżności w prezentowanych na stronie www.izoo.krakow.pl danych rodowodowych buhajów, z wyjątkiem buhaja PL005179415396, który na listach rankingowych wartości hodowlanej z lat 2019-2020 ma różne dane o pochodzeniu ze strony ojca (w sezonie 2019/2 - PL005077201381, a w sezonie 2020/2 - PL005043782234) (akta kontroli str. nr 7.144-145),
  - zaktualizowano i poprawiono błędne numery stad, z wyjątkiem nieprawidłowego przyporządkowania numeru stada 0003WB do buhaja nr PL005381121009 rasy Angus (akta kontroli str.nr 7.143),
  - zaktualizowano i poprawiono wartości parametrów oceny wartości użytkowej: Zmodyfikowanego Wskaźnika Oceny Zbiorczej, Wskaźnika Mięsności i Wskaźnika Rozwoju, które powinny być niezmiennie dla każdego buhaja, co stwierdzono w oparciu o analizę rankingów wartości hodowlanej sezonów roku 2019 i roku 2020 zamieszczonych na stronie www.izoo.krakow.pl,

- poprzez zmianę w roku 2021 zapisów o zakresie wieku wykonywania pomiarów USG MLD dla ocenianych buhajów z 390-450 na 390-465 dni życia w metodyce owu zamieszczonej na swojej stronie internetowej, Instytut formalnie dokonał harmonizacji ww. zakresu z treścią programów hodowlanych (akta kontroli str. nr 7.141-142; www.izoo.krakow.pl); zgodnie z informacją przekazaną przez IZ-PIB w piśmie znak: D\64\2021 z 8 lutego br. zakres czasowy 390-465 dni na pomiar USG MLD ma być zastosowany od sezonu oceny 2021/1 (akta kontroli str.nr 7.157-162).
- nie zrealizowano w pełnym zakresie zaleceń dotyczących nieprawidłowości związanych z terminem wykonywania pomiarów rzeczywistych: USG MLD, OKLP i WKL (opisanych w pkt. 8 wyników ustaleń niniejszego protokołu).

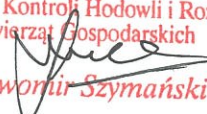
W trakcie prowadzenia kontroli sporządzono dokumentację, która w formie „Akt kontroli” przechowywana jest w KCHZ.

Informuję o przysługującym prawie zgłoszenia w terminie 7 dni od daty doręczenia niniejszego protokołu pisemnych umotywowanych zastrzeżeń co do ustaleń w nim zawartych, z jednoczesnym przedstawieniem stronie kontrolującej materiałów dowodowych.

Niezłożenie umotywowanych zastrzeżeń jest jednoznaczne z przyjęciem ustaleń kontroli.

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.

Za zespół kontrolujący:

Główny Specjalista
Wydziału Kontroli Hodowli i Rozrodu
Zwierząt Gospodarskich

Sławomir Szymański

Warszawa, dnia 1 grudnia 2021 r.

lp.	nr stada	nr identyfikacyjny	rasa	pozycja w rankingu OWU	data urodzenia	data wykonania pomiarów: USG MLD, WKL, OKLP (wg KOB)	wiek w dniu pomiarów: USG MLD, WKL, OKLP /dni życia/	programy hodowlane bydła ras mięsnych (PZHİPBМ)	metodyka owu IZ-PIB
SEZON 2020/1									
1	1358LM	PL005410682198	LM	11	2019-01-09	2020-04-30	477	wyniki pomiarów USG MLD, WKL i OKLP powyżej 465 dnia życia	wyniki pomiaru USG MLD spoza zakresu 390-450 dni życia
2	1358LM	PL005410682235	LM	27	2019-01-16	2020-04-30	470		
3	1358LM	PL005410682242	LM	9	2019-01-16	2020-04-30	470		
4	0086LM	PL005397411637	LM	67	2019-01-03	2020-04-16	469		
5	0086LM	PL005397411736	LM	38	2019-01-06	2020-04-16	466		
6	0015BD	PL005397411798	BD	1	2019-01-08	2020-04-16	464		
7	1358LM	PL005410682273	LM	55	2019-01-22	2020-04-30	464		
8	0086LM	PL005397411842	LM	144	2019-01-09	2020-04-16	463		
9	0086LM	PL005397411828	LM	139	2019-01-09	2020-04-16	463		
10	0017BD	PL005420102112	BD	5	2019-01-10	2020-04-16	462		
11	1358LM	PL005410682297	LM	15	2019-01-24	2020-04-30	462		
12	0086LM	PL005397411880	LM	118	2019-01-11	2020-04-16	461		
13	0017BD	PL005420102129	BD	2	2019-01-12	2020-04-16	460		
14	1358LM	PL005410682303	LM	18	2019-01-28	2020-04-30	458		
15	0086LM	PL005397411958	LM	99	2019-01-17	2020-04-16	455		
16	0687LM	PL005339148553	LM	97	2018-08-24	2019-11-22	455		
17	1553LM	PL005324184047	LM	39	2019-02-14	2020-05-14	455		
18	1358LM	PL005410682310	LM	20	2019-02-04	2020-04-30	451		
19	0335LM	PL005495984743	LM	22	2019-04-22	2020-05-15	389	wynik pomiaru USG MLD spoza zakresu 390-465 dni życia	
SEZON 2020/2									
1	0218LM	PL005444746576	LM	23	2019-08-28	2020-07-13	320	wyniki pomiaru USG spoza zakresu 390- 465 dni życia;	wynik pomiaru USG spoza zakresu 390-450 dni życia
2	0218LM	PL005444746590	LM	35	2019-08-29	2020-07-13	319	wyniki pomiarów WKL i OKLP spoza zakresu 375-465 dni życia	

lp.	nr stada	nr identyfikacyjny	rasa	pozycja w rankingu OWU	data urodzenia	data wykonania oceny pokroju (PZHiPBM)	wiek w dniu oceny pokroju (PZHiPBM)
SEZON 2020/1							
1	0303HH	PL005401383882	HH	1	2018-07-19	2019-10-04	442
2	0303HH	PL005401383868	HH	4	2018-06-26	2019-10-04	465
3	0687LM	PL005339148553	LM	97	2018-08-24	2019-11-18	451
4	1519LM	PL005337464457	LM	115	2018-11-10	2019-11-21	376
5	1518LM	PL005377160890	LM	88	2018-09-05	2019-11-21	442
6	1518LM	PL005377160951	LM	80	2018-09-04	2019-11-21	443
7	1518LM	PL005377160920	LM	154	2018-09-03	2019-11-21	444
8	1518LM	PL005377160913	LM	76	2018-09-01	2019-11-21	446
9	1280LM	PL005335964935	LM	64	2019-04-21	2020-07-01	437
10	0025AN	PL005324444493	AN	5	2019-04-02	2020-07-01	456
11	0034AN	PL005487976428	AN	4	2019-03-29	2020-07-01	460
12	0034AN	PL005487976350	AN	2	2019-03-09	2020-07-01	480
13	0034AN	PL005487976275	AN	6	2019-02-19	2020-07-01	498
14	0034AN	PL005487976091	AN	3	2019-02-04	2020-07-01	513
15	0034AN	PL005335193519	AN	7	2019-02-03	2020-07-01	514
16	0243CH	PL005385893971	CH	9	2019-02-09	2020-07-03	510
17	0243CH	PL005385893957	CH	10	2019-02-05	2020-07-03	514
18	0093CH	PL005419407563	CH	8	2019-02-04	2020-07-03	515
19	0093CH	PL005419407525	CH	7	2019-02-02	2020-07-03	517
20	0093CH	PL005419407532	CH	11	2019-02-02	2020-07-03	517
21	0335LM	PL005495984743	LM	22	2019-04-22	2020-07-06	441
22	0335LM	PL005495984736	LM	8	2019-04-21	2020-07-06	442
23	1653LM	PL005490981526	LM	26	2019-04-16	2020-07-06	447
24	0335LM	PL005495984705	LM	37	2019-04-11	2020-07-06	452
25	1653LM	PL005490981501	LM	12	2019-03-17	2020-07-06	477
26	0335LM	PL005490981464	LM	28	2019-03-08	2020-07-06	486
27	0335LM	PL005490981457	LM	36	2019-03-01	2020-07-06	493
28	1653LM	PL005481736837	LM	1	2019-02-26	2020-07-06	496
29	1653LM	PL005481736820	LM	31	2019-02-25	2020-07-06	497
30	0335LM	PL005495984712	LM	51	2019-04-12	2020-07-07	452
31	1874LM	PL005350408858	LM	126	2018-12-04	2020-07-08	582
32	1553LM	PL005324184047	LM	39	2019-02-14	2020-07-14	516
33	1441LM	PL005401932431	LM	167	2019-05-14	2020-07-15	428
34	0246HH	PL005344583509	HH	5	2019-01-19	2020-07-15	543
35	0047HI	PL005388181174	HI	2	2019-04-28	2020-07-20	449
36	0288LM	PL005511218739	LM	95	2019-02-22	2020-07-20	514
37	1301LM	PL005440995817	LM	30	2019-05-17	2020-07-21	431
38	1462LM	PL005368431558	LM	124	2019-04-01	2020-07-22	478
39	0199LM	PL005321829750	LM	148	2018-12-13	2020-07-22	587
40	0958LM	PL005323429415	LM	70	2018-11-30	2020-07-23	601
41	0958LM	PL005323429323	LM	114	2018-10-12	2020-07-23	650
42	1835LM	PL005404199480	LM	150	2019-04-26	2020-07-24	455
43	0540LM	PL005369704101	LM	171	2019-04-19	2020-07-24	462
44	0283HH	PL005417934061	HH	8	2019-03-02	2020-07-28	514
45	0939LM	PL005388694803	LM	145	2018-11-12	2020-07-28	624
46	1382LM	PL005337420293	LM	19	2019-03-26	2020-07-29	491
47	1382LM	PL005419140361	LM	2	2019-03-24	2020-07-29	493
48	1382LM	PL005419140354	LM	25	2019-02-25	2020-07-29	520